

**RECENZJA DOROBKU NAUKOWO-DYDAKTYCZNEGO
I ROZPRAWY HABILITACYJNEJ
KS. DRA WOJCIECHA MUELLERA**

1. Sylwetka Habilitanta

Ks. Wojciech Mueller urodził się 10 lutego 1977 roku w Kościanie. Po ukończeniu leszczyńskiego Liceum i zdaniu matury w 1996 roku wstępuje do Arcybiskupiego Seminarium Duchownego w Poznaniu. 25 maja 2002 roku przyjmuje święcenia kapłańskie, po czym podejmuje 4-letnie podyplomowe studium licencjacko-doktoranckie na Wydziale Teologicznym UAM w Poznaniu. W 2012 roku broni rozprawę doktorską: „Księdza Aleksandra Woźnego koncepcja dziecięctwa duchowego”. Aktualnie jest proboszczem Parafii pw. Świętego Krzyża w Kobylnicy, w archidiecezji poznańskiej, niezależnym pracownikiem Wydziału Teologicznego UAM, członkiem Collegio dei postulatori w Rzymie, postulatorem w dwóch procesach beatyfikacyjnych kandydatów na ołtarze z Archidiecezji Poznańskiej.

2. Osiągnięcia naukowo-dydaktyczne i organizacyjne

- Habilitant prowadzi wykłady z dziedziny Teologii duchowości i prawa kanonizacyjnego na Wydziale Teologicznym UAM w ramach godzin zleconych.
- Występował na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. W ramach prowadzonych badań i aktywności naukowej wygłosił **pięć** referatów, podczas konferencji w ośrodkach naukowych w Poznaniu i w Olsztynie (UAM, UWM), a także w Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu. Brał także udział w międzynarodowej konferencji naukowej dotyczącej spraw kanonizacyjnych.
- Przewodniczy „Zespołowi wicepostulatorów” w Archidiecezji Poznańskiej w ramach procesów beatyfikacyjnych, prowadząc kwerendy w różnych archiwach poznańskich a także w Luboniu, w Skokach.
- Współpracuje z Dykasterią Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie.
- Prowadzi dwa procesy beatyfikacyjne: Sługi Bożego ks. Aleksandra Woźnego na etapie krajowym (diecezjalnym) i międzynarodowym (rzymskim), w ramach prac Watykańskiej Dykasterii Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie; Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha na etapie krajowym (diecezjalnym) i międzynarodowym (rzymskim), w ramach prac Watykańskiej Dykasterii Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie.
- Jest członkiem międzynarodowego stowarzyszenia naukowego postulatorów *Collegio dei postulatori* w Rzymie, które wymaga znajomości teologii, prawa kanonicznego, historii i sposobu prowadzenia spraw w Dykasterii.
- Jest redaktorem naczelnym rocznika pt. „Droga do świętości”, (Poznań: Wydawnictwo „Kontekst”).
- Jest redaktorem historycznym rocznika pt. „Historia parafii pw. Świętego Krzyża w Kobylnicy”.

3. Publikacje książkowe

Księżda Aleksandra Woźnego koncepcja dzieciństwa duchowego (Poznań 2011, Wydawnictwo „Kontekst”), ss. 172.

Zgodnie z autoprezentacją jest to temat pracy doktorskiej, która nie jest wliczana w dorobek habilitacyjny.

Ksiądz Aleksander Woźny. Spojrzenie na wiarę (Poznań 2013, Wydawnictwo „Kontekst”), ss. 92

Książka posiada charakter luźnej refleksji bez naukowych przypisów. Rozdział rozpoczyna się cytatem, zwykle Benedykta XVI lub samego A. Woźnego, czasem Listem pasterskim. W tekście zaś nie znajdujemy odnośników do literatury przedmiotu.

Świadkowie wiary Archidiecezji Poznańskiej. Świeci, błogosławieni, słudzy Boży oraz kandydaci na ołtarze” (Poznań 2014, Wydawnictwo „Kontekst”), ss. 108

Zgodnie z tytułem Autor prezentuje sylwetki ponad 20 świętych i błogosławionych diecezji poznańskiej.

Błogosławiona krew. Męczeństwo Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha (Poznań 2017, Wydawnictwo „Kontekst”) ss. 122.

Opis życia, męczeństwa, procesu zabójcy, niektóre świadectwa i mnóstwo odbitek oraz ksero, które stanowią grubo ponad jedną trzecią objętości książki.

Jeden z nas. Księżda Aleksandra Woźnego tajemnica powołania (Poznań 2017, Wydawnictwo „Kontekst”), ss. 322

Książka faktograficzna z wszystkimi możliwymi zdjęciami i kserokopiami.

Potyczki księżda Aleksandra Woźnego z komunizmem (Poznań 2018, Wydawnictwo „Kontekst”) ss. 668

Tłem do prezentacji postaci A. Woźnego są okresy historyczne Polski: lata czterdzieste, pięćdziesiąte, i sześćdziesiąte.

Bohater wiary. Księżda Aleksandra Woźnego duszpasterski styl (Poznań 2019, Wydawnictwo „Kontekst”), ss. 515

Co najmniej 200 stron zajmują obrazki różnego rodzaju, kserokopie, nawet zdjęcia wszystkich możliwych postaci jakoś związanych czasami i postacią A. Woźnego, nawet zdjęcia E. Gierka i W. Jaruzelskiego oraz cała masa szkolnych rysunków dzieci.

Matko pięknej miłości. Maryjność w życiu ks. Aleksandra Woźnego (Poznań 2019, Wydawnictwo „Kontekst”), ss. 86

Cienka książeczka o życiu i odniesieniach ks. A. Woźnego do Maryi. Jak to jest w zwyczaju Autora spora jej objętość wypełniona jest różnymi obrazkami.

Śladami księdza Woźnego. Droga dzieciństwa (Poznań 2019, Wydawnictwo „Kontekst”), ss. 158.

Książka nie posiada żadnych przypisów. Trudno powiedzieć, jaki jest związek tego opracowania z pracą doktorską; co jest przedstawieniem myśli ks. Woźnego a co refleksją Autora. Na pewno są to pożyteczne refleksje mogące stanowić pomoc do rozwoju życia duchowego zainteresowanych.

Kto szuka prawdy, szuka Boga. Edyta Stein a judaizm (Poznań 2021, Wydawnictwo „Kontekst”), ss. 123.

Przez wiele stron Autor próbuje określić tożsamość Żydów. Na s. 28 Autor ubolewa nad tym, jak to chrześcijanie prześladowają Żydów uznających Chrystusa za Mesjasza. O jakich czasach i jakich środowiskach mówimy? Czynniki stanowiące o tożsamości Izraela, to wiara w jedynego Boga, Tora, ziemia, kult, dom rodzinny. To ma być podłoże refleksji o duchowości św. Edyty Stein. Na s. 45 rozpoczyna się refleksja o Edycie Stein. Autor podzielił tradycyjne trzy okresy życia Edyty (przedchrześcijański, chrześcijański i zakonny) na „Ducha, Wody i Krwi”. Nowe nazwy dokładnie pokrywają się z klasycznymi. Nie jest to zły pomysł.

Autor uczciwie i solidnie opisuje kolejne etapy chrześcijańskiego dojrzewania Edyty obficie cytując źródła a także niektóre opracowania. W rozdziale III, w pewnym nawiązaniu do rozdziału I, jest mowa o wpływie religii judaistycznej na duchowość Edyty Stein. Autor wybrał cztery punkty odniesienia do judaizmu: modlitwa, Mesjasz, życie paschalne, wolność.

Czwarty rozdział stanowi już posłowie książki i procesu beatyfikacyjnego i kanonizacyjnego.

4. Publikacja źródeł

Księdza Aleksandra Woźnego listy z Dachau (Poznań 2016, Wydawnictwo „Kontekst”), ss. 527.

Matko, która nas znasz. Maryjność w nauczaniu ks. Aleksandra Woźnego (Poznań 2019, Wydawnictwo „Kontekst”), ss. 263 (MEiN 12 pkt.)

Ksiądz Woźny nie jest groźny. Elementarz (Poznań 2019, Wydawnictwo „Kontekst”), ss. 214 (MEiN 12 pkt.).

5. Artykuły naukowe

Był świętym człowiekiem, świętym kapłanem. Ksiądz Aleksander Woźny (Poznań 2011), Seria Wydawnicza: „Kronika Miasta Poznania”, 2011/2 Wydawnictwo Miejskie *Posnania*, ISSN 0137-3552, s. 309-320, MEiN 12 pkt.).

Artykuł zawiera opis życia i duszpasterskiej działalności ks. A. Woźnego a także opis jego duchowej sylwetki.

Eklezjalny walor procesu beatyfikacyjnego Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha, ISBN 978-83-934407-7-1 (wersja papierowa) ISBN 978-83-934407-8-8 (wersja pdf) ISSN 2299-0151 „Rocznik Historyczny Lubonia”, red. P. P. Ruszkowski, nr 6 (Luboń 2022: Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe „Forum Lubońskie), ss. 195-210 (MEiN 5 pkt.).

Artykuł o charakterze historyczno-opisowym. Fama świętości ks. Streicha i przedstawienie etapów w postępowaniu procesowym o beatyfikację.

Dwaj wybitni poznańscy kapłani w drodze na ołtarze: męczennik ks. Stanisław Streich i wyznawca ks. Aleksander Woźny, „Świętość kanonizowana. W kręgu świętych i przyszłych świętych Kościoła, Karmelu i Polski”, red. Sz. Praškiewicz, nr 15 (Kraków 2021, Wydawnictwo Karmelitów Bosych), ISBN 978-83-7604-583-2, ss.107-124 (MEiN 5 pkt.).

Artykuł ma charakter faktograficzny. Przedstawia osoby obydwóch kandydatów na ołtarze i poszczególne etapy procesu beatyfikacyjnego.

Koncepcja „dzieciństwa duchowego” ks. Aleksandra Woźnego, „Teologia i moralność”, ISSN 1898-2964, 2 (14) 2013, s. 203-216 (MEiN 12 pkt.).

Temat dzieciństwa duchowego ks. Aleksandra Woźnego stanowił temat pracy doktorskiej Habilitanta. Jest to więc swego rodzaju synteza tamtej pracy.

– *Za cenę kapłańskiej krwi ks. Stanisława Streicha. Zbrodnia lubońska w świetle dokumentów procesu beatyfikacyjnego*, ISSN 2081-89-71, 2022 nr 50, s. 106-129 (MEiN 40 pkt.).

Artykuł ma charakter opisowy: kim był ks. S. Streich, jego męczeństwo, dokumenty procesu sądowego.

– *Wstrząsająca w swej grozie zbrodnia w kościele. Fama męczeństwa w procesie beatyfikacyjnym ks. Stanisława Streicha*, ISSN 0208-9041, 179 (2022), z. 2 (681), ss. 342-359 (MEiN 40 pkt.).

Artykuł cenny, wyjaśniający, jakie kryteria powinna spełniać fama męczeństwa kandydata na ołtarze w różnych okresach czasowych.

– *Rozpoznanie i zabezpieczenie doczesnych szczątków Sług Bożych w procedurze beatyfikacyjnej. Studium przypadku ekshumacji ks. Aleksandra Woźnego*, ISSN 0208-9041, 180 (2023), z. 1 (683), ss. 127-144 (MEiN 40 pkt.).

Przedstawienie ks. Streicha, opis jego zabójstwa i sekcji zwłok z myślą o procesie beatyfikacyjnym.

Priestly Blood – for the Faith: Martyrdom of Rev. Stanisław Streich in the Light of the Beatification Process, ISSN 0209-3472 tom 41 (2022), ss. 259-278 (MEiN 70 pkt.).

Angielska wersja opisu życia, pracy duszpasterskiej, śmierci i postępu w procesie beatyfikacyjnym ks. S. Streicha.

Metodyka sekcji zwłok w Katedrze Medycyny Sądowej Uniwersytetu Poznańskiego: kasus sekcji zwłok ks. Stanisława Streicha, ISSN 2083-0343, R.12, Zeszyt 2, ss. 179-197 (MEiN 20 pkt.).

Po odpowiednich wprowadzeniach Autor opisuje wynik sekcji zwłok ks. Streicha

i jego ważność dla procesu beatyfikacyjnego.

Męczeństwo z powodu „odium fidei” – na przykładzie zabójstwa ks. Stanisława Streicha w świetle zbrodni lubońskiej, ISSN 0137-3420 / e-ISSN 2391-937x, 42 (2022), nr 2, ss. 235-253 (MEiN 40 pkt.).

Bardzo ważny artykuł, w którym autor opracowuje naturę chrześcijańskiego męczeństwa, jakie warunki muszą być spełnione, by można istotnie mówić o męczeństwie. Szkoda, że ta refleksja nie znalazła się w książce przedstawionej jako praca habilitacyjna.

Dowody ze świadków w postępowaniu kanonizacyjnym Sługi Bożego ks. Stanisława Streicha, ISSN (print) 0860-8539, ISSN (online) 2956-4204, 32/2022, ss. 145-165 (MEiN 40 pkt.).

Artykuł związany z postępowaniem procesowym dotyczącym beatyfikacji i kanonizacji. Tym razem Autor omawia sprawę świadków życia kandydata na ołtarze oraz sposoby zabezpieczenia świadectw.

Krew kapłana – męczennika Stanisława Streicha w świetle artykułów prasowych, ISSN 1508-5813, 89/R.P. 2022, ss. 33-54 (MEiN 20 pkt.).

Powtórka o życiu i męczeństwa ks. S. Streicha.

Rzymska faza sprawy beatyfikacyjnej ks. Stanisława Streicha, ISSN (print) 1731-0555 | ISSN (online) 2353-2998, 38 (2022), ss. 85-104 (MEiN 40 pkt.).

Zgodnie z tematem Autor przedstawia postęp w procesie beatyfikacyjnym ks. Streicha.

Męczeństwo ks. Stanisława Streicha w świetle procesu sądowego zabójcy – Wawrzyńca Nowaka, e-ISSN 2353-1274, p-ISSN 1896-6896, 25 (2022), nr 3, ss. 133-148 (MEiN 20 pkt.).

Przedstawiony jest proces Wawrzyńca Nowaka, świadków zbrodni, orzeczenie biegłych, skazanie za śmierć.

Heroism of the theological virtues: faith, hope and love in the light of the beatification process of the Servant of God, rev. Aleksander Woźny, ISSN 1232-8766 / eISSN 2450-1328, nr 4/2022, t. 43, DOI: <http://doi.org/10.21852/sem.2022.4.05> (MEiN 40 pkt.).

Autor przedstawia heroizm cnót teologicznych wiary, nadziei i miłości ks. Aleksandra Woźnego opierając się na źródłach i opracowaniach.

Heroiczność cnót Sługi Bożego ks. Aleksandra Woźnego, w świetle Kongresu konsultorów teologów Dykasterii Spraw Kanonizacyjnych, ISSN 1731-710X, 20/2022 – przyjęte do druku (MEiN 40 pkt.).

Nie jest to polska wersja artykułu w języku angielskim i nie dotyczy opisu heroizmu cnót, ale procesu przygotowawczego do beatyfikacji.

Sprzeciw wobec zabójstwa ks. Stanisława Streicha w świetle prasy końca lat trzydziestych XX wieku, ISSN: 2392-1463, 1/2022 – **przyjęte do druku** (MEiN 80 pkt.).

W artykule mowa o męczeństwie ks. S. Streicha i następnie szeroko omawiane są reakcje różnych środowisk na tę zbrodnię.

6. Praca habilitacyjna

Sacerdos et Hostia. Ks. Stanisław Streich męczennik sprawy Chrystusowej (Poznań 2021, Wydawnictwo „Kontekst”), ss. 359.

Monografia przedstawiona przez Habilitanta jako praca habilitacyjna dotyczy życia i zwłaszcza męczeństwa księdza Stanisława Streicha, zamordowanego w kościele pod wezwaniem św. Jana Bosku w Luboniu, gdzie był proboszczem, w 1938 roku. Książka nie posiada wprowadzenia typowego dla prac naukowych, gdzie przedstawia się przedmiot i cel badań, zastosowane metody, źródła, strukturę. Nie posiada też fachowego zakończenia. Praca została jednak zaprojektowana i napisana w bardzo konkretnym celu i w ściśle określonej perspektywie, tak przynajmniej wynika z Autoreferatu.

Dopiero w swoim autoreferacie Autor wyjaśnia, że celem opracowania jest krytyczna analiza „zbrodni lubońskiej” w kluczu koncepcji chrześcijańskiego męczeństwa według prawa kanonizacyjnego Kościoła Katolickiego. Autor nie skupia się więc na samym męczeństwie, gdyż jest ono niejako „kropką nad i” w całym procesie beatyfikacyjno-kanonizacyjnym. Przedstawia całe życie kandydata na ołtarze a w drobiazgowy wręcz sposób przedstawia motywy tej zbrodni. Przeciętny czytelnik odczyta to mozolnie przygotowane opracowanie w kluczu kryteriów męczeństwa jako zwykłe przedstawienie faktów. Tymczasem ogłoszenie chrześcijanina za świętego męczennika jest sprawą raczej złożoną, by nie powiedzieć bardzo złożoną. Autor jest tego świadomy, będąc postulatorem beatyfikacji ks. Streicha.

Bardzo brakuje w tej pozycji także rozdziału o kanonicznych wymogach uznania kogoś za chrześcijańskiego męczennika w rozumieniu prawa kanonicznego oraz jasnego wyjaśnienia, że poszczególne rozdziały pracy stanowią odpowiedź na pytanie o elementy koncepcji męczeństwa. Autor od razu przedstawia młodość, studia i kapłańskie posługiwanie ks. Streicha, a nie wyjaśnia, czemu to ma służyć. Píše ciekawą książkę, ale nie „oprabia” jej w ramy naukowości. W samych faktach nie ma nic nadzwyczajnego: po prostu gorliwy ksiądz zastrzelony przez fanatycznego komunistę. Bardzo żałuję, że w książce zostały pominięte te formalne wprowadzenia, które ze zwykłej historii życia i brutalnej śmierci uczyniłyby jasnym sens procesów beatyfikacyjno-kanonizacyjnych męczenników Kościoła Katolickiego. Można oczywiście dorabiać *post factum* teologię, ale, moim zdaniem, powinna być ona zamieszczona w omawianej monografii.

Autor dokonał stosownego wyjaśnienia, ale dopiero w swoim autoreferacie:

„W pracy pt. *Sacerdos et Hostia. Ks. Stanisław Streich – Męczennik sprawy Chrystusowej*, posłużono się dwoma istotnymi elementami męczeństwa: podmiotowym (personalnym) oraz przyczynowym – *Martyrem non facit poena sed causa*, zarówno po stronie prześladowcy, jak i ofiary. Zwrócono uwagę na element materialny męczeństwa: śmierć; elementy personalne: osobę męczennika i osobę prześladowcy oraz elementy formalne: motywy zadania śmierci i motywy jej przyjęcia. Podjęte badania w dysertacji miały na celu doprowadzić do pewności moralnej, że: śmierć kandydata na ołtarze była rzeczywista (realna); przez ofiarę została przyjęta ze względu na umiłowanie wiary; przez jej sprawcę była zadana z nienawiści do wiary.

Z tego powodu należało wymienić obszary szczegółowe badań, które odpowiadały

poszczególnym częściom pracy, a które były zgodne z kanonicznymi elementami męczeństwa. Pierwszym było ukazanie osoby męczennika ks. Stanisława Streicha (1902-1938) w kontekście ówczesnych realiów historycznych. Odpowiada temu pięć pierwszych rozdziałów dysertacji: „Dzieciństwo”, „Lata seminaryjne”, „Lata wikariuszowskie”, „Żabikowo”, „Parafia pw. św. Jana Bosko w Luboniu”. Drugim obszarem badań była śmierć kandydata na ołtarze, która wyraziła się w specyfice zaistnienia takiego faktu na tle politycznym, światopoglądowym i społecznym. Dotyczy to dwóch kolejnych rozdziałów: „Zbrodnia lubońska” i „Uroczystości pogrzebowe”. Trzecim było ukazanie zabójcy – prześladowcy, oraz motywu zbrodni. Temu zagadnieniu został poświęcony osobny rozdział: „Wawrzyniec Nowak”. I w końcu czwarty obszar, „Sława męczeństwa”, zawierał analizę reakcji ówczesnej Polski na „zbrodnię lubońską”, a także koncentrował się na ukazaniu opinii świętości i męczeństwa: „Sława męczeństwa”.

O naturze i kryteriach męczeństwa jest też osobny artykuł: „Męczeństwo z powodu *odium fidei*. Gdyby jego treść została zamieszczona jako wstępny rozdział omawianej monografii, nabrałaby ona zupełnie innego charakteru.

Tego rodzaju praca wymaga zastosowania odpowiedniej metody. Klasyczne metody stosowane w teologii to analiza materiałów źródłowych i ich opracowań, opis faktów, synteza wniosków w kluczu celu badań a także porównanie z nauką Kościoła i ogólną wiedzą teologiczną. To wszystko Autor dysertacji uwzględnił, ale nie uświadomił o tym Czytelnika. Tymczasem ta teologiczna oprawa przedstawianych faktów jest nie mniej ważna od samych faktów.

Gdy chodzi o zebranie materiału źródłowego Autor wykazał się szczególną drobiazgowością, nie zadowolając się podaniem archiwalnych źródeł, ale zamieszczając nawet odbitki tych dokumentów. Nawiasem mówiąc bez tych kserokopii i licznych fotografii książka miałaby o wiele skromniejszą objętość. Jednak przez to zyskuje wiarygodność źródeł i atrakcyjność lektury, łatwej dla przeciętnego czytelnika. Książkę czyta się niejako jednym tchem. Biorąc pod uwagę pozostałe książki Autora, widzimy ten sam styl, czyli zamieszczanie kserokopii i fotografii wszystkich możliwych dokumentów. Niektóre z nich są cenne i mile widziane, inne raczej zwiększają jedynie objętość książki.

A oto struktura pracy: **Wprowadzenie. Dzieciństwo. Lata seminaryjne. Lata wikariuszowskie. Żabikowo. Parafia pw. Św. Jana Bosko w Luboniu. Zbrodnia lubońska. Uroczystości pogrzebowe. Wawrzyniec Nowak. Sława męczeństwa.** Na końcu książki znajduje się **wykaz skrótów** oraz **bibliografia** podzielona na: Pismo święte; Dokumenty Kościoła i wypowiedzi papieskie; Bibliografia źródłowa oraz bibliografia pomocnicza. Zamieszczony jest też **indeks osób**.

Merytoryczna wartość rozprawy wynika z drobiazgowej i rzetelnej analizy źródeł, co wcześniej wymagało dotarcia do nich. Jak Autor pisze, jego dzieło oparte jest na dokumentach „...znajdujących się w teczce personalnej w Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu, dokumentach archiwum rodzinnego w Skokach oraz dokumentacji zgromadzonej w archiwum parafii pw. św. Jana Bosko w Luboniu, a także w licznych artykułach i publikacjach” (s. 12). Rozsiane w wielu miejscach dokumenty zostały zgromadzone, skserowane i przeanalizowane według ustalonego klucza. Wśród dokumentów zdecydowanie przeważają wiadomości prasowe (10 stron), Pozostałe dokumenty i literatura pomocnicza, która w większości także przedstawia fakty związane z męczeństwem ks. Streicha i refleksję na ich tle – niecałe trzy stronicie. Wydaje mi się, że bardzo wskazaną rzeczą byłoby zaznaczenie w bibliografii, z jakiego archiwum pochodzą dane pozycje źródłowe.

Książka jest łatwa w lekturze i wciągająca czytelnika z uwagi na jasność przedstawiania faktów i obrazowania ich licznymi, może aż do przesady, zdjęciami. Należałoby ją oceniać razem z innymi opracowaniami Autora dotyczącymi ks. Streicha,

zwłaszcza z *Positio* przygotowaną przez niego w celach beatyfikacji tego wielkopolskiego Męczennika.

3. Wniosek końcowy

Wniosek końcowy uwzględnia cały dorobek dydaktyczno naukowy Habilitanta i oddzielnie pracę habilitacyjną.

1. Dorobek Ks. dra Wojciecha Muellera jest znaczny. Przed jego oceną należałoby uwzględnić jego drogę naukową uwieńczoną obroną pracy doktorskiej i założyć, że zdobył odpowiednie narzędzia do uprawiania wiedzy teologicznej a także do prowadzenia zajęć dydaktycznych z dziedziny teologii duchowości. Jak wynika z autoreferatu, udziela się w prowadzeniu zajęć na UAM w Poznaniu.

Podkreślam to, gdyż taki wniosek trudny byłby do wyciągnięcia, mając do dyspozycji jedynie teksty dostarczone jako dorobek stanowiący podstawę do otrzymania stopnia doktora habilitowanego. W całej bibliografii nie spotkałem nawet jednego podręcznika z Teologii duchowości. Zakładam, że opanował tę dziedzinę wiedzy przygotowując doktorat. Dalsze losy habilitanta, po uzyskaniu stopnia doktora teologii, związane są z pracą duszpasterską i zaangażowaniem się w procesy beatyfikacyjne dwóch kapłanów ziemi wielkopolskiej. Został mianowany na postulatora spraw beatyfikacyjnych ks. S. Streicha i A. Woźnego a jest to funkcja bardzo odpowiedzialna wobec Kościoła i całego ludu Bożego. Opracował w tym celu *Positio*, niezwykle ważne dokumenty, bez których rzymska faza procesu nie byłaby możliwa. *Positio* A. Woźnego liczy ponad 500 stronic; *Positio* S. Streicha blisko 500 stronic, ogromna praca znacznie, ważniejsza od książki „habilitacyjnej”, aczkolwiek wykorzystane są tam materiały publikowane wcześniej.

W związku z tym jego pisarski dorobek jest bardzo jednorodny, prawie całkowicie dotyczy tych dwóch kandydatów na ołtarze. Wyjątek stanowią artykuły o dziecięctwie duchowym, który oparty jest na pracy doktorskiej, refleksja o kryteriach męczeństwa, książka o duchowości Edyty Stein, heroizmie cnót teologalnych A. Woźnego i niektóre części artykułów. Do tego należy oczywiście dodać i docenić publikację źródeł – trzy książki dotyczące A. Woźnego.

Osobiście jestem nieco zawiedziony treścią licznych artykułów publikowanych w czasopismach bardzo wysoko punktowanych. W zdecydowanej większości z nich przedstawiane są te same treści dotyczące dwóch kapłanów, kandydatów na ołtarze. Teolog duchowości oczekuje na artykuły o charakterze teologicznym, a otrzymuje głównie historiografię. Jedynie z autoreferatu można się dowiedzieć, że Autor studiuje i specjalizuje się w Teologii duchowości. Z materiału przedstawionego do habilitacji trudno to odczytać. Z drugiej jednak strony doceniam ogromną pracowitość i naukową drobiazgowość Autora a przede wszystkim przygotowanie niezwykle poważnych dwóch pozycji *Positio* wymagających wielokrotnie większego nakładu pracy i znajomości rzeczy niż publikacja książki *Sacerdos et Hostia*, która właściwie jest uporządkowaniem faktów przedstawionych kilkakrotnie we wcześniejszych artykułach. Jednakże w osobie ks. dra Wojciecha Muellera zyskujemy wybitnego znawcę prawa kanonizacyjnego i specjalistę w prowadzeniu procesów beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych. Z wykazu osiągnięć dydaktyczno naukowych dowiadujemy się, że otrzyma zlecenie na prowadzenie kolejnych dwóch procesów beatyfikacyjnych: lekarzy Wandy Błęńskiej i Kazimierza Hołogi.

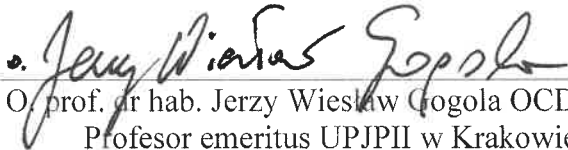
2. Rozprawa habilitacyjna Habilitanta wpisuje się w jego zaangażowanie w promowanie świętych i męczenników swojej archidiecezji. Wskazałem na metodologiczne i formalne braki tej pracy. Może będzie okazją, by Autor je uwzględnił w kolejnym wydaniu.

Jednakże książka w obecnym kształcie stanowi cenne dzieło koronujące wieloletnie badania źródeł i okazję do zapoznania licznych zainteresowanych wybitną postacią kapłana-męczennika ziemi wielkopolskiej.

Ks. Wojciech Mueller jest bardzo pracowitym i dynamicznie działającym kapłanem. Należy docenić jego liczne obowiązki związane z byciem proboszczem, prowadzeniem dwóch procesów beatyfikacyjnych, wykładów na UAM, pracą redakcyjną i propagowaniem świętości dwóch kandydatów na ołtarze. Te jego funkcje zadecydowały o formie jego dorobku naukowego.

Trzeba docenić fakt, że dzięki regularnym studiom teologicznym, specjalistycznym z duchowości a także odbytym kursom przygotowującym postulatorów spraw beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych, będzie mógł oddać Kościołowi wielką przysługę.

Biorąc pod uwagę całe jego CV, w tym nieliczne opracowania ściśle teologiczne, należy założyć, że Habilitant zdobył podstawy do samodzielnej pracy naukowej. Pomimo zaznaczonych braków w pracy habilitacyjnej i przedstawionym dorobku naukowym, wnioskuję, by ks. dra Wojciecha Muellera dopuścić do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

O prof. dr hab. Jerzy Wiesław Gogola OCD
Profesor emeritus UPJPII w Krakowie